

प्रश्न-पेपर 13

लघुवृत्ति - व्याकरण

ता. 10/10/86

अध्याय - 9 पूर्ण

मार्क्स 100

प्र. 1 निम्नलिखितपदप्रदर्शिकाणि सूत्राणि लिख्यन्ताम् । कानिचित् सप्त

14 मार्क्स

- (1) अन् (2) ओत् (3) तु (4) आदेः
(5) एत् (6) आम् (7) ऊहे (8) अत्

प्र. 2 निम्नलिखितभावप्रदर्शक सूत्राणां अर्थे मात्र लिख्यताम् । कानिचित्पञ्च

10 मार्क्स

- (1) पदान्त र् + स्व + स = पूर्व र लोपकारकम्
(2) भ्रुवाम् इत्यत्र 'दाम्' कारकम्
(3) सुवृद्धिः इत्यत्र नागमकारकम्
(4) गवीश " अवकारकम्
(5) होतृकार प्रयोग सिद्धीकारकम्
(6) ऊ औदृश्यदर्शकम्

प्र. 3 निम्नलिखितवृत्तीनां विग्रहं लिखित्वा अर्थे लिख्यताम् । कैऽपि पञ्च

15 मार्क्स

- (1) राजीयाञ्चकर्थ (2) निरर्थम् (3) बहुयुञ्जि
(4) बहूर्जसी (5) आतिश्रियाम् (6) प्रचेतो राजन्

प्र. 4 निम्नलिखितप्रश्नानामुत्तरो दीयताम् । कानिचिद्दश

35 मार्क्स

- (1) लोकात् सूत्रं किमर्थम् ? तत्पदार्थं अन्तस्थाः व.व. किमर्थम् ?
(2) स्त्यादिः किम् ? तल्लिखित्वा पदनिषेधकसूत्राणि लिख्यन्ताम् ।
(3) तदन्त पदं इत्यत्र अन्तग्रहणं किमर्थम् सोदाहरणं लिख्यन्ताम् ।
(4) समानानां इत्यत्र बहुवचनं किमर्थम् ? कुत्र तत्फलं ? दृष्टान्तपूर्वकं लिख्यताम् ।
(5) इणो कटा. इत आरभ्य 'नवा' धीकार कुत्र कीदृक् निराकृतः ?
(6) म्नां, धृतां तथा षाम् व.व. किमर्थम् ? सोदाहरणम् उदश्यताम् ।
(7) ऋकारस्य आर् - अर् कदा भवति सोदाहरणं लिख्यताम् ।
(8) सायाद्धिने इत्यत्र त्रयोऽपि प्रयोगाः साध्यन्ताम् । विग्रहं कृत्वा
(9) 'घुटि' सूत्रं किमर्थम् तत्पदार्थं प्रियचतुर न.पु. प्रथमा विभक्तिः लिख्यताम् ।
(10) इन्हन्. सूत्रं किमर्थं तज्ज्ञापयित्वा 'घणुपाणी' ना रूपो ए.व. मां लखी ।
(11) व्यञ्जनान्त सर्वनामानि लिखित्वा चतुर्णामपि पादानां सूत्रसंख्या शब्दैः लिख्यताम् ।
(12) वीशनसो; शसोता; हस्वापञ्च, तवर्गस्थञ्च तथा सहिवहे. इत्यत्र चकार किमर्थम् ?

प्र. 5 सिद्धीकृत्यताम् । का अपि पञ्च

10 मार्क्स

- (1) एभ्यः (2) अतिस्त्रेः (3) परमत्रयाणाम्
(4) प्रियकृदये (5) सुपाथे (6) षण्णाम्

74 + 9 इष्टि नो = 75

जवाब

प्र-१ (1) १/५/६३ (२) १/३/५३ (३) १/३/२५ (५) २/२/५
(६) १/२/३५ (६) १/१/१४ (७) १/२/५ (८) १/३/५

प्र-२ (1) १/३/६६ (२) १/५/३० (३) १/५/६७
(५) १/२/२३ (६) १/२/५ (६) १/१/१७

प्र-३ (1) राजानं श्येषिथ (२) निर्गतः अर्यमा यस्मात् तद्
(३) अपरिसमाप्तानि युञ्जे (५) बहवः ऊर्जसः ययोस्ते

प्र-५ (1) १/५/४७, १/५/५६, १/५/३२, १/३/६०, १/३/५३